

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 16.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 Nov. 1905.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

25:e Årg.

Tor Aulin.

Konsertföreningens första abon-
nemangskonsert under den-
na säsong bar i mer än ett
hänseende högtidlighetens
prägel. Programmet var
helt och hållet egadt åt Mozart med
anledning af att hundrafemtionde års-
dagen af denne odödlige mästares fö-
delse inträffar under denna säsong.
Det utmärkte programmens uppställning
lände ock den nitiske och omtänksamme
dirigenten, konsertmästaren Tor Aulin,
till heder. Aftonen var äfven för
denne en högtid genom den hyllning
som egnades honom medelst förärandet
af tvenne anseliga lagerkransar un-
der dubbel fanfar af orkestern
och publikens lifliga bifall. Af
den dubbla lagern har också
hr Aulin gjort sig förtjent så-
väl i egenskap af utföfvande
och skapande violinkonstnär,
som ock genom den stora och
värderika insats han genom sin
energi och duglighet gjort i
vårt musiklif under nära två
decennier, särskildt genom de
från 1887 gifna kammarmu-
siksoaréerna af »Aulinska kvar-
tetten» och de under senaste
år af »Musikerföreningen» och
»Konsertföreningen» under
hans ledning uppförda orkes-
terkonserterna. I afseende på
dessa, hvilka väl tillkommit
på hans initiativ, har han in-
lagt stor förtjänst, såväl i af-
seende på inöfvandet af denna
från olika håll rekryterade or-
kester, som med hänseende till
väl uppställda konsertprogram
med framhållande af inhemska
tonverk likasom utlandets för-
nämsta nyaste musikverk och
äfven de stora klassiska mäs-
tarnes.

Att hr Aulin just vid ofvan
nämnda tillfälle blef sålunda

hyllad torde ha haft sin speciella an-
ledning deruti, att han i år kunde fira
25 års-jubileum som offentligt uppträ-
dande och konserterande musiker. Så-
som sådan framträdde han nämligen i
eget namn först med en konsert d. 1
Aug. 1880 i Söderköping. Något när-
mare om denna den då 14-årige mu-
sikerns konsert kunna vi emellertid ej
meddela.

Då nu i detta nummer »jubilarens»
porträtt är infördt jemte följande bi-
ografiska uppsats, må det erinras om,
att Sv. Musikt. ej för första gången
haft hr Aulin i kikarn. Af Aulinska
kvartetten har tidningen haft porträtt-
afbildningar såväl för tretton år sedan
(Aulin, Sjöberg, Bergström, Carlson)

Tor Aulin.

som vid dess tioårs-jubileum 1897
(Aulin, Sandquist, Bergström, Carlson
och W. Stenhammar). Första gången
Tor Aulins bild syntes i Sv. M. T.
var emellertid 1887. Det var i 1:a
april-numret, men hans biografi i det-
samma narrades icke, då han bl. a.
yttrade: »Den ungdomliga energien
är också ett utmärkande drag i hr
Aulins konstnärsskap, hvilket såväl med
stöd af som genom begränsning af
denna, efter hvad vi kunna vänta, snart
skall bereda honom ett framstående
namn inom den stora konstvärlden».
Tor Aulins verksamhet och framgångar
så i hem- som utlandet ha visat, att
spådomen gått i fullbordan.

Tor Bernhard Vilhelm Aulin är
född i Stockholm den 10 Sept.
1866 och växte upp i ett mu-
sikaliskt hem. Hans fader,
lektor Aulin, var en god vio-
linist och hans moder, född
Holmberg, tillhör en musika-
lisk släkt. Tidigt visade gos-
sen goda musikanlag och hans
undervisning i violinspelning
började 1873 först för fröken
Anna Lang, derefter för hr.
Const. Gellrich, och vårtermi-
nen 1877 vann han inträde
vid konservatoriet. Skolgån-
gen fortsattes emellertid, men
då någon inskränkning af skol-
arbetena till förmån för mu-
sikstudiet ej medgafs, så fick
denna försteget och den unge
Aulin egnade sig nu helt och
hållet åt musiken. Det skedde
på hösten 1881, då han an-
ställdes i Dramatiska teaterns
orkester, som stod under B.
Fexers ledning. Vid Musika-
liska akademien hade han till
lärare Joh. Lindberg i violin-
spelning och Conr. Nordqvist
i harmonilära. I dec. 1883
slutade kursen vid konserva-
toriet, och det bereddes honom
sedan tillfälle att få resa till

utlandet att fortsätta studierna för den utmärkte violinkonstnären Emile Sauret, som vid sitt första konsertbesök i Stockholm i febr. 1883 fått tillfälle att höra honom spela. Efter en egen konsert i Musikaliska akademien 29 jan. 1883 och med understöd från Letterstedtska fonden reste han ut till Berlin, der han bodde hos och studerade violinspelet för Sauret och samtidigt tog undervisning af Philip Scharwenka i kontrapunkt och komposition. Efter $\frac{1}{2}$ års studier fick han förtroendet att spela i stället för Sauret på en konsert å kejs. operan, fick sköta altviolen på sin lärars kammarmusiksoaréer, och uppträdde flere gånger i Berlin som soloviolinist. Strax efter sin hemkomst lät han första gången höra sig i nov. 1886 på 1:sta symfonikonserten i Berns' nya salong, då han utförde Vieuxtemps' violinkonsert op. 37 och en »Rhapsodie russe» af Sauret. Der efter gjorde han en konsertturné till norrländska städer. Följande år började hr Aulin att, under medverkan af hofkapellister, anordna kammarmusiksoaréer, hvaraf den 1:sta gafs d. 25 jan. 1887 i Vetenskapsakademien. Vidare om dem i det följande. Samma år på hösten spelade hr Aulin å en af Kgloperans symfonikonsorter en violinkonsert af Max Bruch.

År 1888 inträdde hr Aulin som konsertmästare i den orkester, som af hr. Hallén bildades för att spela i den nya Sveasalongen, då han å en af de första invigningskonserterna spelade Mendelssohns konsert. Omedelbart der efter uppträdde han inför Köpenhamns publik jämte frk. S. Ek och hr Emil Sjögren och återvände med den sistnämnde till Köpenhamn sommaren samma år, inbjuden att spela Sjögrens senaste violinsonat tillsammans med komponisten på den stora musikfesten vid utställningen. Han uppträdde der äfven flera gånger på Tivolikonsorter och konserterade om hösten 1888 i Kristiania, der han medverkade på en Musikforenings-konsert och invaldes till hedersledamot af kvartettföreningen. Samma år i dec. deltog han i kammarmusik-konsorter i Petersburg jemte tre der verkande berömda konstnärer. Hösten 1889 anställdes Aulin som konsertmästare i k. hofkapellet.

Om hösten 1891 konserterade hr Aulin jämte Emil Sjögren i Finland. I den norska äfvensom i den danska hufvudstaden har han flere gånger uppträdt liksom i åtskilliga svenska städer med sina kvartettkamrater eller andra artister, ofta tillsammans med Vilhelm Stenhammar. I november 1896 besökte hr Aulin Dresden och vann der stort bifall både som violinvirtuos och komponist med sin sista konsert för violin och orkester, först spelad här en månad förut å en af kungl. operans konserter. I slutet af januari 1897 uppträdde Aulinska kvartetten första gången i Köpenhamn.

Beträffande denna kvartett som med skäl bär namnet efter sin stiftare och ledare primviolinisten, så har densamma från 1887 till 1902 — med uppehåll 1888—89 — årligen gifvit 4 å 5 soaréer i hufvudstaden. Till och med säsongen 1893—94 utgjordes kvartettens medlemmar af, utom hr Aulin, hrr Edvin Sjöberg (2 Viol.), Axel Bergström (Alt) och Berndt Carlsson (Violoncell). Sedan inträdde hofkapellisten Christian Sandquist i stället för hr Sjöberg och samtidigt började herr Vilh. Stenhammar medverka, som ordinarie pianist biträdande kvartetten. 1897 firade kvartetten sitt tioårsjubileum med sin 50:de konsert. Sedan hösten 1900 har violoncellpartiet skötts dels af hr Zedeler dels af hr Lindhe. På hösten 1903 inställdes kvartettens soaréer på grund af otillräckligt abonnemang, möjligen föranlett deraf, att intresset hos publiken för den nya »Konsertföreningen» satte kammarmusiken i skuggan. I stället började då hrr Aulin och Stenhammar gifva »sonataftnar», hvilka blefvo mycket besökta. I början af innevarande år återupptogs kammarmusiksoaréerna utan abonnemang. Hr Aulin hade då till medspelare hrr Gust. Molander (2 Viol.), Christian Sandquist (Alt) och Rudolf Claesson (violoncell), hvarjemte hr Stenhammar fortfarande medverkade. Aulinkvartettens verksamheten har nu ingått såsom en branche i Konsertföreningens, och med ofvannämnda besättning har den nyss gifvit sin första soaré för säsongen.

Såsom konsertmästare vid operan, hvilken befattning hr Aulin lemnade våren 1902, hade han stundom tillfälle att dirigera hofkapellet. Hans verksamhet som orkesterdirigent började dock egentligen med skapandet och ledandet af Musikerföreningens orkester på hösten år 1900. Utom vid föreningens egna konserter biträdde denna orkester äfven andra konsertgiffvare, sålunda beredande tillfälle till orkesterbiträde utan att behöfva anlita hofkapellet, förut den enda resursen i det hänseendet. Så vid hrr Marteau och Rislers konserterande i okt. 1901 medverkade Musikerföreningens orkester, och på en af deras konserter utförde hr Marteau Aulins sista violinkonsert med komponisten som orkesterdirigent.

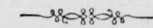
I maj 1902 bildades af ett antal musikintresserade härstädes »Konsertföreningen» med Tor Aulin som dirigent för dess orkester, hufvudsekligen densamma som Musikerföreningens, och ledare af dess konserter, 6 abonnemangs- och 4 »folkkonserter». Om värdet af dessa ha vi förut yttrat oss och skulle gärna påpeka märkliga verk på programmen, om icke utrymme dertill nu saknades.

År 1903 i januari gjorde hr Aulin, efter inbjudan af ledarne för abonnemangskonserterna i Genève, en resa dit för att på en af dessa konserter dirigera en afdelning af svensk musik,

deribland en hans egen konsert, spelad af hr Marteau, blef utförd.

Vända vi oss nu till betraktande af Tor Aulins kompositioner — de flesta naturligt nog för hans eget instrument — så möter oss först af de mera betydande ett *Konsertstycke* för violin och orkester, speladt af honom 1889 på en af Kgl. operans symfonikonsorter. Detta är byggt på slaviska melodier och tillkommet strax efter hans ofvannämnda besök i Petersburg. Mest omfattande verk af honom äro 3 *Violinkonsorter* med orkester (N:o 1 G moll, N:o 2 A-moll, N:o 3 C-moll). Af dessa är N:o 2 tillägnad hofkapellm. Conrad Nordquist och spelades af komponisten på en operans symfonikonsert 1891, sedan den förut gjort lycka i Kristiania. N:o 3, tillägnad Henry Marteau, bär opusstalet 14 och spelades först af hr Aulin, som sagdt, på en operakonsert härstädes 1896 jemte en hans *Paraphras* ur »Mästersångarne». Den sistnämnda konserten har för öfrigt spelats, som redan sagts, flere gånger här och i utlandet samt har nyligen utgifvits på J. H. Zimmermanns förlag, Leipzig, likasom *Vier Stücke in Form einer Suite*. (Toccata, Air, Menuette, Gavotte och Musette) för violin och piano (op. 15), tillägnade Leopold Auer, den ryske violinmästaren. Om dessas och 3:dje konsertens gynnssamma bedömande i Tyskland ha vi förut nämnt. Af öfriga hans kompositioner ha vi att anföra *Sonat*, samt 2 *Suiter*, för violin och piano, *Fyra Aquareller* (Idyll, Humoresque, Vagg-sång, Polska) för violin och piano samt flera mindre stycken för samma instrument och *Arrangements* af somliga *Em. Sjögrens sånger*, vidare 3 *Sånger* (Elkan & Schildknechts förlag) samt andra sånger till svenska danska och tyska texter äfvensom *Pianostycken*. Hr Aulin har äfven instrumenterat några af Sjögrens sånger och ballader, och till slut må af hans verk omnämnas ett större studiearbete för violin.

Tor Aulin är sedan 1895 ledamot af Musikaliska akademien i Stockholm och blef 1897 utnämnd till riddare af Vasaorden.

Musiken i Wagners »Siegfried».

I fråga om musiken i Wagners musikdramer spelar, som bekant, »ledmotiven» i orkestern en stor roll, i det personer och händelser i dem karaktäriseras af vissa på dem syftande melodiska strofer. Blotta omnämnandet af t. ex. en i ett drama uppträdande person åtföljes af tillhörande ledmotiv, och dessa tillhöra ofta ett föregående drama i Nibelungen-cykeln. Sålunda återljuda i »Siegfried» ett och annat motiv ur »Valkyrian» (t. ex. valkyriedittens) etc. Att redogöra för alla de

särskildt förekommande motiven i det i fråga varande »Siegfried»-dramat skulle dock blifva allt för vidlyftigt.

Förspelet till »Siegfried», som börjar med en lång orgelpunkt, en drill på kontra F, inleder Mimes monolog, karaktäriserande hans tankar och känslor. Först ljuder hans *grubbelmotiv*, sedan *smidesmotiv*, som ständigt är knutet till Mimes person, då han endast genom smidesarbetet kan komma i besittning af föremålet för sitt grubbel, vidare ingår här *tråldomsmotiv*, *lindormsmotivet* (jättemotivet) och slutligen *svärdsmotiv*; det är nämligen på svärdet, som Mimes grubbel strandar (se texten i föregående nummer).

Siegfried inträder, blåsande sitt *hornmotiv*. I dialogen med Mime förekomma flere vackra melodiska satser, så i Mimes klagan och inställsamma tal till Siegfried samt dennes utfarande mot Mime och bön om, att han skall yppa hvilka hans föräldrar äro. Här förekommer då Siegfrieds hurtiga *ungdomsmotiv*, *kärlekslivet i naturen* och den präktiga *vandringssången*, tolkande hans begär att komma ut i den fria naturen.

I andra scenen inträder Vandraren (Wotan) under det högtidliga *vandremotivet* med lugnt framskridande ackord. I Vandrarens samtal med Mime och besvarandet af hans frågor ingå flere motiv, hvaraf särskildt må nämnas *spjutmotivet* (på nedgående skala), det ståtliga *valhallsmotivet* och det stora *Siegfriedsmotivet*, under hvilket vandraren aflägsnar sig. Mimes förtviflan här efter, då han ej ser sig god att hopsnida svärdet »Nothung» är kraftigt tecknad i toner.

Siegfried återkommer, och då Mime skall lära honom fruktan, ljuder *lindorms-* och äfven *eldgalders-* motivet samt *slummersmotivet*, ty det är af Valkyrians skönhet Siegfried skall lära sig fruktan. Siegfried börjar smida på Nothung under *horn-* och *smidesmotiven*, sjungande sin kraftiga smidesång.

Andra aktens förspel börjar med en tremolohvirvel och Fafners *jättemotiv* (eller *lindormsmotivet*), hvarpå följer *ringmotiv*, *förbannelse-* och *förtintelse-* motivet, inledande scenen mellan Vandraren och Alberich, som sitter grubblande vid Nidhålan. *Ridtmotivet* tillkännager Vandrarens ankomst, hvarefter *gudanöds-* och *flyktmotiv* låter höra sig. Sedan Vandraren försvunnit under det vackra *ridtmotivet*, inträda Siegfried och Mime under toner från *smidesmotiv* och *ungdomslustmotiv*, hvarjemte *slummersmotivet* höres i moll, då Siegfried talar om att han här ju skall lära sig fruktan. Då Siegfried, lemnad ensam, slår sig ned under lindan, börjar den bekanta vackra »Waldweben»-scenen med fågelsången, som klingar allt klarare. Under det Siegfried hvilat, försjunken i tankar under trädets ljuder i musiken Sieglindes *kärleksmotiv*, *kärlekslivet i naturen* och

Frejamotivet. Då Siegfried står upp att skära af vassen till en pipa, hvarmed han vill härmna fågeln, uppstämmer han *hornmelodien*, hvarpå följer hans eget *hjeltemotiv* och *svärdsanfaren*.

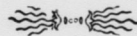
Fafner närmar sig under tonerna af *lindormsmotivet*. Under Siegfrieds strid med draken omvexlar detta motiv med *svärdsmotiv*. Fafner dör under *förtintelse-* och *förbannelse-* motivet, och Siegfried lyssnar allt mer på skogsfågeln sång. Alberich och Mime skynda in, och under deras tvist hör man *tråldoms-*, *tarnhelms-*, *ring-*, *grubbel-* och *smidesmotiven* ljuda. Sedan Siegfried dödat Mime vill han åter lyssna till skogssången. Fågeln bjuder honom nu att uppsöka Brünnhilde, och glad följer han den långsamt bortflygande fågeln. Siegfrieds samtal med fågeln och efterspelet vid aktens slut innehåller särskildt vacker musik.

Tredje akten är den melodiskt rikhaltigaste, särdeles i slutscenen, mellan Siegfried och Brünnhilde. Förspelet till denna har som hufvudelement *ridtmotivet*, *norne-* och *Götterdämmerungs-* motivet och slutar med *skymningackorden*, som i »Rheingold» höljde gudarne i töcken vid Frejas bortförande. Första scenen börjar med Vandrarens inträde under *spjutmotivets* toner. Denna scen — mellan Vandraren (= Wotan) och Erda — slutar med *världsarfmotivet*, syftande på dettas öfverlåtande till Siegfried och Brünnhilde. Då Erda försvunnit i sin grotta, nalkas Siegfried, ledd af fågeln flykt. I scenen mellan honom och Wotan yttrar sig dennes glädje öfver ynglingens käckhet i »fadersglädjens motiv» efter hvarje hans svar. Då Wotan varnar Siegfried för trollelden, ljuder *eldgalders-* och *valkyrieridens* motiv, medan Siegfried hotar sin motståndare under sitt *hjeltemotiv* och med sitt svärd slår sönder spjutet för Wotan, som vid *spjutmotiv* och *Götterdämmerungs-* motivet försvinner.

Siegfried för nu sitt horn till munnen och ilar under *hornmelodien* in i lågorna. Under öfvergången till sista scenen får man höra *eldsgaldern*, *Siegfriedsmotivet*, *slummersmelodien* och *ödesmotiv*. Harpoklang inleder *Frejamotivet*, och Siegfried nalkas nu den sovande Brünnhilde. Man hör klang af *valkyrieridten* och *afskedsmelodien* ur »Valkyrian» hvarefter följer andra *Frejamotivet* och *kärleksfjättrandet*, en intagande melodi, som råder till Brünnhildes uppvaknande. Då Siegfried åkallar moderns hjälp, ljuder Völsungaparets tragiska *kärleksmotiv* jämte den stilla *slummersmelodien*.

Harpoklang och rika C-dur-ackord teckna Brünnhildes uppvaknande, och nu utbryter hennes jublande *världshälsning*, afbruten af de följande harptonerna. Efter den präktiga vaxelsången mellan Siegfried och Brünnhilde och sedan hon ljudit Valhalls strålande värld farväl, utbrista båda (den första duetten i Tetralogien) i den lidelsefulla

kärlekshälsningen, hvarpå dramat avslutas under tonerna af *världsarfmotivet* och *hänryckningsmelodien*.

Bizet och hans »Carmen».

Ett trettioårs-minne.

I år ha tre decennier förlupit sedan Georges Bizet slöt sina ögon i dödens sömn och hans »Carmen» såg första gången rampens ljus på Opéra Comique för att lefva upp på alla världens scener med ett, såsom man kan tycka, oförgängligt lif, firande triumfer, som aldrig beskärdes dess upphofsman.

Med anledning af detta trettioårsminne och då »Carmen», som sagdt, i dagarna är att förvänta på vår operascen med delvis ny uppsättning, taga vi oss friheten att efter en tysk musiktidning meddela nedanstående uppsats.*

I fråga om konstnärsoöden är en af de många sällsamma ironier man kan påvisa Georges — eller som han egentligen hette — Alexandre César Léopold Bizets lefnad. Likasom åtskilliga snullen inom konsthistorien träffades han, ännu icke fyrtio år gammal, af en för tidig död, jemnt tre månader efter sedan hans odödliga mästerverk »Carmen» upplefvat sin första representation.

Om mottagandet vid premiären har länge de märkvärdigaste legenden varit utspridda. Det har sagts, att verket blef nästan uthvissladt, och att Bizet af sorg öfver missödet så tidigt gått ur världen. Säkerligen ha Bizets operaverk i Frankrike endast vunnit mindre obetingadt erkännande. Visserligen blef hans första opus, den der operetten »Le docteur Miracle», som han efter en af Offenbach utlyst pristäflan fick uppförd på dennes teater Bouffes Parisien, prisbelönt och med framgång uppförd, men hans första operor, »La guzla de l'émir» och »Don Procopio», båda hemsända från Italien, der han uppehöll sig såsom innehafvare af romarpriset, rönt icke något uppmuntrande emottagande. Ja, »Les pêcheurs de perles», som han efter hemkomsten fick uppförd 1863 på Théâtre lyrique, likasom den följande, »La jolie fille de Perth» (1867) och enaktsoperan »Djamileh» (1872) föll nästan igenom. Deremot vunno hans orkesterverk redan under hans lifstid det bifall de förtjente. Betecknande är särskildt det öde som träffade »L'Arlesienne», Daudets dram med musik af Bizet. Vid första föreställningen på teatern hörde man knappast på musiken. Sedermera, då denna bearbetades till orkestersonata och först gafs på Concerts Padeloup, sedan under ledning af Colonne, verkade partituret såsom en novitet och

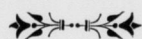
*) Efter Neue Zeitschr. für Musik af Dr Arthur Neisser.

musiken mottogs nu med så enhälligt bifall, att den blef ett repertoar-nummer på dessa Paris' förnämsta konserter.

Ett högst märkvärdigt öde var emellertid det, som träffade »Carmen», den sympatiska mästarens sista och mög-naste arbete. Parisertidskriften »La Revue Théâtrale» har egnat januari-numret, n:o 25, för i år till större delen åt omnämmandet af första »Carmen»-uppförandet och den första framställarinnan af Carmen. En blodig ironi af ödet har så fogat, att »Carmen», som så reserveradt för trettio år sedan mottogs vid premiären på Opéra Comique, i år på samma scen upplevat sin 1000:de föreställning!

I den ofvannämnda tidskriften sammanför Gabriel Bernard flere särdeles betecknande omdömen från dessa mars-dagar 1875. J. Weber benämner Carmen, hjältinnan i operan, »ett oför-skämdt stycke» och menar att Bizets musik vittnar väl om stor musikalisk teknik men om föga uppfinningsförmåga. »Gaulois» anmärker: »Bizet ersätter den melodiska saft, som flöt i ådrorna hos Auber, Adam, Herold och Boieldieu med en stor talang och en avslutad musikalisk bildning». I »Monde illustré» tadlas särskildt instrumenteringen, kallad »trop fière et trop revolvée pour accompagner le chant». Äfven »Figaro» förhåller sig mycket reserveradt. Arthur Pougin talar i musiktidningen »Ménestrel» just icke om något mästerverk men erkänner operan vara ett bra arbete. För att autentiskt orientera sig öfver allra första »Carmen»-föreställningen tillgrip Bernard det ofelbara medlet af en intervju med titelrollens d. v. innehafvarinna (den nu i dagarna aflidna) utmärkta sångerskan Galli-Marié. Hon förklarade honom att endast »den eländiga pressen» hade förorsakat »Carmens» fall. Boulevardkritikerna hade förargat sig öfver, att en komponist hade vågat på »den komiska operans» scen uppföra en tragisk opera, i hvilken sopranen och tenoren i sista akten icke »få hvarandra». Trots den ogynnsamma kritiken hade operan likväl då gått mer än fyrtio gånger öfver scenen och af publiken ifrån tredje eller fjärde föreställningen blifvit varmt emottagen. Mr Bernard hade äfven uppsökt andra sångerskor, som utfört Carmens parti, deribland Adèle Isaac, som sjöng det vid operans återupptagande på Opéra Comique 1883, och funnit att hvarje framställarinna af hufvudrollen haft sin personliga uppfattning af pjesen. Rätt intressant måtte ha varit operans uppförande på Arenateatern i Nîmes 1901. Sista akten gafs då på en original-»Corrida» under bar himmel, hvarvid den spanske toreadoren Valenciano medverkade. Utom Frankrike har »Carmen», som bekant, öfverallt blifvit en repertoar- och favoritopera, icke minst i den svenska hufvudstaden, der operan d. 4 november

förra året upplefde sin 325:te föreställning.

Musikbref från Göteborg.

Med Oktober månad började åter musiksäsongen och, tack vare vår nybildade orkesterförening, ser det ut, som om vi skulle få en särdeles rik musikflod denna vinter. Orkesterföreningen, som hvarje onsdag och hvarje söndag ger ordinarie konsert, om onsdagarne symfonikonserter och om söndagarne populära konserter, började sin offentliga verksamhet med presentationskonsert den 11. ds. och har alltså tills dato (27 Okt.) gifvit fem konserter. Intressant och glädjande har varit att konstatera, att prestationerna för hvarje konsert haft framsteg att uppvisa. Orkestern, som är sammansatt af uteslutande första klassens musiker, däraf flera framstående solister, har redan blifvit ganska väl samspelt och den hos såväl stråkar som trä- och bleckblåsare framträdande goda klangen gör, att man med nöje lyssnar till hvad som spelas. Kritiken har också i det hela ställt sig mycket välvillig gent emot företaget, hvilket ju är helt naturligt. Ett företag sådant som Göteborgs Orkesterförening, startadt i det äldste syfte, utan några personliga bihänsyn, och planlagt med största omsorg och vidaste framtidsblick, kan af den verkliga musikvännen ej uppfattas på mer än ett sätt. Och man har endast till pligt att med alla krafter stödja ett företag, som kan och bör blifva af så stor betydelse för både vårt musiklif, och vårt folklif, äfven om några små personliga intressen och önsningar ej genast skulle blifva fullt uppfyllda. Man har åtminstone till pligt att först se, hur företaget utvecklar sig och i hvilken riktning denna utveckling går, innan man faller förkastelsesdomen öfver detsamma. En kritiker i en härvarande aftontidning tycks emellertid ej vara medveten om denna sin pligt. Allt ifrån orkesterns första offentliga framträdande har han med sin pennas alla medel sökt ned-sätta ej blott orkesterns prestationer, utan äfven dess ledares och medlemmars duglighet. Angreppet torde emellertid genom sin oresonliga häftighet och sin alltför tydliga personliga bitterhet ej ha åstadkommit den verkan, som åsyftades med detsamma. Det är att hoppas, att den här ofvan åsyftade recensenten snart måste komma till insikt om den felaktiga ställning han kommit att intaga samt sig omvända och bättra. — Ett annat utslag af ond vilja, som dock är mera förklarligt och ursäktligt, har tagit formen af en protest från svenske musiker öfver det sätt, hvarpå orkesterföreningens engagement afslutats. Jag har

i ett föregående bref berört denna engagementsfråga, och finner intet att nu om densamma tillägga. Bäst är också, att denna obefogade och på mustiga tillmäten och orättvisa beskyllningar rika protest med thy åtföljande insändare med det snaraste glömmes. Till någon heder för svenske musiker och deras uppträdande gentemot aktningssvärda utländska kolleger har den icke varit.

Ur programmen vid orkesterföreningens hittills gifna konserter vill jag anföra följande: Af symfonier har man fått höra Beethovens C-moll och Berwalds G-moll (sérieuse); af konserter Saint-Saëns' A-moll konsert för violoncell och orkester, spelad af orkesterns förste violoncellist herr A. Cords, som dokumenterade sig såsom särdeles duktig; af operamusik: Smetana: Entrée och kungens intåg ur »Dalibor», Wagner: Ouverture till »Tannhäuser», Kretschmer: Intåg och kroningsmarsch ur »Folkkungarne», Delibes: Ouverture till »Kungen har sagt det» m. fl.; af symfoniska dikter: Liszts »Les préludes», Saint-Saëns' »Danse macabre», med stämningsfullt utfördt violinsolo af konsertmästare Charles Snoeck, och Smetanas »Moldau». Orkesterns soloklarinettist, herr Th. M. Hofmeister, har äfven bevisat sin stora skicklighet i ett konsertstycke med orkester af Mann. Lejonparten af såväl arbete som ansvar hvilar på kapellmästare Hammers skuldror, och man har hittills med tillfredsställelse konstaterat, att han är rätt mannen att leda det hela. Större delen af föreningens orkester har de senaste dagarne under kapellmästare Morales' ledning haft tillfälle att kraftigt bidra till höjandet af stämningen vid framförandet på Stora teatern af Maeterlincks drama »Pelléas och Melisande». Orkestern har nämligen utfört Sibelius' musik till dramat och skördat lifligt erkännande härför.

Af öfriga konserter under denna månad må följande nämnas:

Den 8 Oktober gaf fru Davida Afzelius-Bohlin konsert i Konserthuset med biträde af violinisten fru Munthe-Sandberg från Stockholm. Det var en stor njutning att höra fru A.-B. Aldrig hittills har någon sångprestation i Konserthuset åstadkommit en sådan effekt som denna orgelliknande stämma, hvars välldjud och varma, klangmättade tonvägar komma hjärtats innersta strågar att vibrera. Ur det med god smak valda programmet må framhållas Beethovens fyraskottssång med ackompagnement af violin, violoncell och piano. Bäst gjordes i anmälarens tycke »Mignons Lied» af Liszt, hvars vemodiga, längtansfyllda toner särdeles väl passa för sångerskans röstklang och temperament. Fru Munthe-Sandberg biträdde med Handels violinsonat D-dur, som spelades med alltför liten bredd och klang för att göra sin verkan. I två kända fanta-

sistytcken af Sjögren inlade fru M.-S. däremot rätt mycket lif och föredrag.

Knut Nyblom gaf den 16 Oktober i Konserthuset en populär visafn vid lura. Programmet upptog både glada och allvarliga visor. Bland de förra må nämnas Fredmans sång N:o 4 (Riddareeden) af Bellman, som gafs med träffande stämning, samt "Calle Gla må sola" af Helfrid Lambert, där glädjen fick ett sannt uttryck. De allvarliga visorna gjorde sig i allmänhet ej så bra, med undantag dock för den bretagniska berzeusen, till melodi af konsertgiffvaren, som utfördes med finess och innerlighet samt god röstbehandling.

De båda för Göteborg obekanta konstnärerna Arthur Hartmann (violinist) och Ernesto Consolo (pianist) ha gifvit två konserter här den 23 och 26 dennes, en i K. F. U. M:s sal och en i Konserthuset. Pianisten visade sig vara en angenäm bekantskap, som med en glänsande teknik och särdeles mjukt anslag förenar ett intelligent och pointeradt föredrag. Särskildt som Chopinspelare utmärkte han sig. Hans utförande af denne pianoskalds dikter och drömmar var träffande. Violinisten, herr Hartmann, äger, äfven han, en högt utbildad teknik, men tonen är ojemn och ej vacker. Hans temperamentlösa föredrag gör hans spel enformigt och i längden trötande.

H—t.

Litteratur.

Hos Wahlström & Widstrand, Stockholm, har utkommit (i kommission):

Lagerbjelke, Lina. *Musikerbiografier* II.

»Musikerbiografierna» af Lina Lagerbjelke, hvilas 1:a häfte icke kommit oss tillhanda, innehåller i det ofvan nämnda sådana öfver Cherubini, Auber, Meyerbeer, Rossini, Berlioz, Chopin, Liszt, Verdi, Gounod, Saint-Saëns, Rubinstein och Tschaiowsky jemte lyckade medaljongporträtt. Biografierna, om 8—10 sidor hvardera, äro mera populära skisser än utförliga biografier och såsom sådana ledigt skriva och underhållande, med stundom träffande omdömen. Ett och annat kan man ha att anmärka. Sålunda, då det säges om Chopin, att han under sin barndom ej väckt något uppseende, så är det väl icke fallet, ty redan som 9-årig spelade han offentligt och betraktades som underbarn. Att Anton Rubinstains pianokompositioner betecknas såsom egentligen »små genrebilder» ger ej begrepp om honom som pianokomponist. Många af hans kompositioner för pianot äro både svåra och stora, rent af konsertmessiga, och dessutom borde hans betydande kamarmusikverk ej ha förgåtits.

Finsk Musikrevy N:o 20, Andra oktoberhäftet, har utkommit, innehållande: Ett inlägg i frågan om klockare- och organistkolornas omorganisering, af Otto Andersson. — Den ungerska folk- och zigenarmusiken af A. Cserna (forts. o. slut). — Generalrepetitionerna till symfonikonserterna såsom folksymfonikonsert, af Elis Låsus. — Topelius' första utkast till »Prinsessan af Cypern». — Litteraturanmälan. — Tidsskrifterna. — Smånotiser.

Neue Zeitschrift für Musik. N:o 43 innehåller: Calligula: Zeit- und Streitfragen im Musikleben. Indiskrete Ansichten eines Unbeteiligten. 2. Vom Gegenseitigkeitsprinzip. — Dr. Walter Niemann: Neue Klaviermusik, II. — Noten am Rande, etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern.

Okt. 18, 20. Puccini: *Tosca*.

19. Mozart: *Figaros bröllop*.

21, 29. Donizetti: *Regementets dotter* (Tonio: hr Schwebach. deb.); Mascagni: *På Sicilien* (21 Toriddo: hr Schwebach, deb.).

22. Mozart: *Don Juan*.

23. Gounod: *Faust* (hr Fahlman, deb.).

25. Tschaiowsky: *Eugen Onegin*.

26. » *Jolantha* (frk. Valb. Svärdröm, 1:a gäst-upptr.); Leoncavallo: *Pa-jazzo*.

27. Boito: *Mefistofeles*.

28. 1:a *Symfonikonserten*. Beethoven: 1. Symfoni N:o 1, C-dur; 2 Violinkonsert (hr L. Zetterqvist); 3 Symfoni N:o 5, C-moll.

30. Verdi: *Den vilseförda*.

Nov. 1. Bizet: *Carmen* (Zuniga: hr Strömberg; Frasquita, Mercedes: frkn. Lindgren, Hesse).

2. Verdi: *Trubaduren*.

Östermalmsteatern.

Okt. 17—31, Nov. 1, 2 Offenbach: *Orpheus i underjorden*. (fr 24 Orfeus: hr Oscar Ralf).

Musikaliska Akademien.

Okt. 17, 21, Nov. 1. Konserter af hrr Arthur Hartmann och Ernesto Consolo.

24. Konsertföreningens 1:a abonnemangskonsert. Mozart: 1 Uvertyr till »Idomeneo»; 2 Pianokonsert, D-moll (hr Stenhammar); 3 Recit. o. aria ur »Don Juan» (fru C. Östberg); 4 Rondo och Serenad. B-dur N:o 10 för 2 oboer, 2 klar., 2 altklar., 4 valdth., 2 fag., 2 kontrab.; 5 Symfoni, G-moll.

30. Konsertföreningens 1:a Kamarmusikkonsert. Medverkande: Aulin-kvartetten och hr Vilh. Stenhammar. 1. Fr. Berwald: Sträckkvartett, Ess-dur; 2 Cesar Franck: Pianotrio, Fiss-moll, op. 1; 3 Beethoven: Sträckkvartett, Ess-dur, op. 74.

Vetenskapsakademien.

Okt. 27. Frödings- och visafn af hr Svante Fagerström.

Nov. 1. Prager sträckkvartetten (J. Herold, B. Broz, O. Vavra, M. Skvor). 1 Fr. Smetana: kvartett »Aus mein-

em Leben»; 2 Beethoven: Kvartett G-dur, op. 18. N:o 2; Fr. Schubert: Kvartett D-moll.

Operan »Carmen» har nu gått öfver scenen med till en del nya dekorationer, ny balett och rollbesättning, den senare bestående i att hr Strömberg öfvertagit Zunigas samt fröknar Lagergren och Hesse Frasquitas och Mercedes' partier. Konsert samma afton operan gafs hindrade oss att bevista »Carmen»-föreställningen. Debuter ha fortsatts, som ofvan synes, af hrr Fahlström och Schwebach, den senare med ny roll som Toriddo. Fröken Svärdröm har ånyo börjat uppträda på operan, först som Jolantha, en af hennes mest lyckade roller. Operan har under förra månaden haft så godt som festföreställningar, i det kgl. hofvets gäster, hertigen och hertiginnan af Connaught samt deras dotter prinsessan Patricia, äfvensom prins Gustaf Adolf med gemål, prinsessan Margareta, och andra medlemmar af vårt konungahus flere gånger bevisat representationerna. Den första symfonikonserten med Beethoven-program blef, under förste hofkapellm. Nordqvists ledning, en högt stående musiknjutning och hade lockat »fullt hus». De båda symfonierna utfördes fulländadt och hr Zetterqvist glänste med sitt klockrena, artistiska spel i violin-konserten.

En annan högst vörderik konsert var Mozart-konserten, som inledde Konsertföreningens säsong. Programmet till den gaf ytterligare bevis på hr Aulins stora förmåga att uppställa intressanta program vid sällskapets konserter. Den Mozart-konsert inleddes med den präktiga »Idomeneo»-uvertyren, hvarpå följde den härliga D-moll konserten, hvari pianopartiet med särdeles klarhet och pietet utfördes af hr Stenhammar. Den förtjusande Romanzan tro vi emellertid som mellansats skulle vinna på att gifvas med något långsammare tempo. Tredje numret, Donna Annas andra aria, den s. k. »brefarian», i »Don Juan», fick med sin rika koloratur af fru Östberg ett måsterligt utförande, som tillskyndade henne så intensivt bifall att hon som extranummer bjöd åhörarna på Cherubins förtjusande aria ur »Figaros bröllop», kanske än förträffligare återgifven. Mycket intresse väckte serenadnumret af blåsarne. Till slut fick man höra den bekanta G-moll-symfonien, en skönhet, hvars lifliga drag något beskuggas af ett tunnt sorgflor, men som icke förtjenar epititet »dyster», hvilket en kritiker tillagt densamma. Konsertföreningens första kamarmusikkonsert gafs i Musik. akademiens orgelsal, som var fullsatt. Första numret utgjordes af Fr. Berwalds till formen fria men af spirituella idéer och sköna detaljer genomväfda Ess-durkvartett, hvarpå följde en pianotrio af

Cesar Franck, betecknad som op. 1. Trion börjar rätt egendomligt med långsamma staccato-steg i basen hos pianostämman, öfver hvilka först violoncellen inträder med en vacker melodisk sats, en idé som för pianot flerstädes återkommer i förening med de andra instrumenten. Mera melodiskt än senare verk af Franck, intresserar detta i hög grad genom rik fantasi och mäktig polyfoni, tillika i rytmiskt och harmoniskt hänseende fängslande. Slutnumret utgjordes af Beethovens s. k. »harpkvartett», ett välbekant mästerverk. Samtliga nummer fingo det berömliga utförande man är van att finna af Aulin-kvartetten. För en kommande konsert i samma lokal rekommenderas att låta en marskalk eller vaktmästare utvisa åt åhörarna lediga platser, alldenstund dessa der icke äro numrerade.

Hartmann-Consolo-konserterna voro mindre talrikt besökta än de förtjenade, men det ytterst rika bifall båda artisterna vunno var väl förtjent. I all synnerhet utmärkte sig pianisten Consolo för ett klart, smakfullt och tekniskt fulländadt spel. Violinisten stod honom ej långt efter, och bådas samspel var utsökt. Såsom Beethovens härliga »Kreutzer-sonat» spelades af dem får man knappt höra den fullkomligare utföras. Det samma kan sägas om hr Hartmanns storslagna återgifvande af Bachs »Chaconne», båda på första konsertens program d. 17 okt. Detta afslutades med Sonat för violin och piano af Saint-Saëns. Hr Consolo glänste för öfrigt denna afton med Brahms Adagio ur op. 5, Schubert-Liszts »Soirée de Vienne» samt Chopins Scherzo, H-moll. Andra konserten började med Beethovens sonat C-moll och slutade med Cesar Francks vackra sonat A-dur, båda för violin och piano. Hr Hartmann bjöd särskildt på Bachs violinkonsert, E-dur, och hr Consolo spelade ytterst briljant och fulländadt Chopins Fantasie F-moll samt Weber-Tausigs »Aufforderung zum Tanz», hvilket praktnummer åter gafs på sista konserten 1 nov. Hufvudnummer på denna voro Griegs sonat G-dur för violin och piano samt MacKenzie's nya violinkonsert »Pibroch».

Prager-stråkkvartetten — hrr J. Herold (1 V.), B. Broz (2 V.), O. Vavra (Alt) och M. Skvor (V C) — gaf d. 1 nov. sin första konsert här. Kvartetten har förut i Leipzig och Köpenhamn vunnit stort beröm och eröfrade här genast sin, första gången rätt fåtaliga, publik genom ungdomlig schwung i sitt utmärkta med renaste intonation utförda samspel. Nämda konsert inledes med deras landsman Smetanas vackra kvartett »Aus meinem Leben», hvarpå följde Beethovens G-dur op. 18 N:o 2 och till sist Schuberts melodiska D-moll-kvartett (Der Tod und das Mädchen). Vi återkomma sedan till Pragerkvartettens omnämnande vid anmälan af deras fortsatta konserterande.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. »Siegfried»-premiären, ämnad att ega rum d. 11 nov., torde komma att ytterligare uppskjutas på grund af fru Lykseth-Schjervens (Brünnhilde) iråkade sjukdom.

Fru Sigrid Arnoldson afreste efter slutadt gästspel härstädes direkt till Tyskland med Berlin som närmaste mål. Ryktet om en tillämnad konsertturné i landsorten måtte sålunda ha varit ogrundadt.

K. musikaliska akademien höll d. 26 okt. under ordförandeskap af vice praeses, justitierådet Karl Silfverstolpe, ordinarie månadssammankomst, hvarvid behandlades k. remisser m. fl. ärenden. Till ledamot af läroverksstyrelsen efter framlidne hofkapellmäst. J. Dente valdes förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist.

Från tonsättaren Camille Saint-Saëns hade ingått tacksamhetsskrivelse med anledning af den lyckönskingsadress, som akademien aflåtit till honom vid hans sjuttioårsdag.

Vidare föredrogos inkomna reseberättelser från stipendiaterna Einar Skagerberg, Fritz Ahlberg och Adolf Wiklund. Slutligen anmäldes gåfvor till akademien och dess bibliotek, bestående af en medaljong i gips öfver framlidne professor J. P. Cronhamn, skänkt af musikdirektör J. F. Lagergren, samt af musikalien från bruksegaren A. Tamm, musikförläggarna J. H. Zimmermann i Leipzig, Otto Hirsch samt Elkan och Schildknecht härstädes.

Stipendier för svenska tonsättare. Ansökan om erhållande af stipendium från det å Musikaliska akademien stat uppförda reservationsanslag äfvensom ansökan om förlängning af sådant stipendium, ställes till k. m:t och inlämnas till Musikaliska akademien före nästinstundande december månads utgång.

Fröken Elyda Russell, en sångerska bördig från Australien, som i utlandet erhållit mycket beröm för sin behagliga röst och sång, ger konsert härstädes i Vetenskapsakademien den 7 dennes. Biträdande vid denna blifva frök. Märtha Ohlson och hr Ax. Runnqvist.

Hr Wilhelm Stenhammar ger den 10 nov. en »Beethoven»-afton i Musikal. akademien stora sal.

Fröken Valborg Svärdröm, som återkommit hem, har börjat uppträda på operan, börjande med Jolantha.

Vid nyårstid reser fröken Svärdröm åter till utlandet för att fullgöra andra repisen af sin skyldighet som Jenny Lind-stipendiat. Hon skall då, att börja

med, uppträda på konserter i Lübeck och Hamburg och bidra vid högtidlighållandet af Mozartminnet. Därefter är det fråga om uppträdande på Operan i München, i »Lohengrin» och »Tannhäuser». Fröken Svärdröm tyckes ha både lust och utsikter till att som operasångerska stanna i Bayerns konstnärligt afseende så lifliga hufvudstad, der hon förut gjort sin talang väl känd.

Konserter förberedas till d. 15 nov. af sångaren Henry Jackson Norris och till d. 21 dennes af barytonisten Carl Carlander; båda i Vetenskapsakademien.

För Carl Fredrik Lundqvist, den populäre opera- och konsertsångaren, som d. 24 jan. 1906 uppnår sitt 65 år, kommer, enligt ett utfärdadt upprop att göras en insamling af medel till åstadkommande af en ålderspension »i någon mån värdig måttet af hans insats i vårt nationella lif». Listor för teckning härtill ha framlagts flerstädes här i hufvudstaden, förnämligast hos hrr musik- och bokhandlare samt i en mängd landsortsstäder. Uppropet har under-tecknats af ett stort antal ansedda män härstädes och i landsorten. Listorna indragas d. 1 jan. 1906.

Stockholms studentsångförbund bildades nyligen på ett af Stockholms studentkårs ordförande, med kand. G. W. Neander, utlyst möte i Tekniska högskolan. Enligt därvid antagna stadgar skall förbundet utgöras af personer, som idka eller idkat studier vid Farmaceutiska institutet, Karolinska institutet, Skogsinstitutet, Stockholms högskola, Tandläkarinstitutet, Tekniska högskolan eller Veterinärinstitutet i Stockholm.

Till styrelse valdes farm. kand. J. Lundborg, med. kand. Hj. Gillén, stud. Lars Karlsson, kand. Hj. Ström, teknologen I. Barthon, kand. M. Engfeldt, stud. E. Hildén, tandläkare Carl Högborg, civilingeniör Salomon Vinberg och apotekare Tage Nyman. Till ordförande valdes med acklamation hr Hj. Gillén och till v. ordförande utsågs tandläkare Högborg. Till sånganförare utsågs hr Carl Gentzel.

Kompositören Hugo Alfvén har återkommit till hufvudstaden. Han har under en fem månaders tid vistats i utlandet, hufvudsakligen i Italien. Det var i närheten af Genua, som hr Alfvén under sommaren slog upp sina bopålar. Han har der skrivit en ny symfoni, dock ännu ej instrumenterad, samt en del visor. I vinter stannar hr Alfvén i Sverige, dels i Stockholm, dels i Dalarne.

Svenska folkvisor på engelska. Den stora musikförläggarfirmen Schirmer i Newyork har engagerat kompositören G. Hägg i Stockholm att för firmans räkning arrangera de populäraste sven-

ska sångerna och folkvisorna, hvilka skola förse med engelsk text. Finska och svenska folkvisor ha, som bekant, förut arrangerats särdeles lyckadt af dir. Hägg.

Falun. Till d. 4 nov. har annonserats konsert härstädes af fru Dina Edling jemte hrr Tor Aulin och Vilh. Stenhammar. Lokalen är missionshuset.

Från våra grannland.

Helsingfors. Okt. 13—31. Af härvarande teatrar har i senare hälften af oktober endast Finska teatern med »Tukijoella» och Folkteatern med operetten »Solstrålen» (till d. 26) bjudit på pjäser med musik. Af konserter under samma tid ha Filharmoniska Sällskapets symfonikonserter i universitetssalen under dir. Kajanus' ledning varit de märkligaste. Den första gafs 16 okt. med biträde af den bekante violinvirtuosen Alexander Petschnikoff och hade följande program: 1 Fr. Schubert: Symfoni, C-moll; 2 Fr. Liszt: »Orfeus», symfonisk dikt; 3 Tschaiowsky: Violinkonsert; 4 Glazounow: »Stenka Razin», fantasi för orkester. Sistnämnda verk beskrifves såsom intressant med originell och briljant instrumentation. Anslående delar deraf sägas vara introduktionen, som med stor stämning och realism målar det idylliska lugnet vid den bredt framflytande Volgafloden samt den fångna prinsessans episod och teckningen af Atamanen Stenka Razins krigiska dater och förtviflade slutkamp. Vid 2:a symfonikonserten, d. 30, utfördes: 1 Melartin: Symfoni N:o 1, C-moll; 2 Niccola Spinelli: Förspel till »A Basso Porto»; 3 Verdi: Aria ur »Sicilianska aftonsången» (hr Ettore Gandolfi); 4 Cesar Franck: »Le chasseur maudit», symfonisk dikt. Den senare skildrar en hädisk grefves »vilda jagt» och osaliga öde. Melartins symfoni gafs först för tre år sedan och har nu undergått omarbetning.

Helsingfors' Musikinstitut har gifvit sin 2:a och 3:e musikaften. Å den första utfördes: Beethoven: Stråkkvartett op. 19, Fm.; Boccherini: Violoncell-sonat, A d; Sinding: Trio, op. 23 D d; å den sista: R. Schumann: Pianokvintett op. 47; Weber: Sonat Ass-dur; Schubert: Rondo brillant op. 70 för violin och piano. — Filharmoniska sällskapets »populära konserter» i Societetshuset ha fortgått som vanligt under dir. Kajanus' ledning.

Kristiania. Okt. 14—31. Nationalteatern har denna tid af musikpjäser en gång bjudit på »Fossegrimen» och d. 22 gifvit en symfonikonsert med pianisten hr Fridtjof Backer Grøndahl som solist. Denne gaf förut, d. 14:de, en egen konsert med biträde af Mlle Artôt de Padilla och nationalteaterns orkester. Fahlströms teater har fortfarande haft till gäst fru Wiehe-Berény, som d. 30 der gaf en »Viseaften».

Musikforeningen gaf under hr Iver Holters ledning sin 2:a säsong-konsert d. 28. med frökn. Hildur Andersen och Kaja Hansen som solister. Programmet upptog: J. Raff: 1 »Iskogen», symfoni; 2 Romanser med piano; 3 Beethoven: Pianokonsert, Ess-dur; 4 Romanser m. piano; 5 Saint-Saëns: »Danse macabre». D. 20, 24 och 30 gäfvos konserter af fru Cally Monrad, biträdd af hr Rolf Brandt-Ranzau som ackompanjator. Ett par konserter af hrr Hartmann och Consolo, d. 27 o. 30, samt d. 14 af fru Marta Sandal och d. 31 af sångerskan fru Sigrid Wolf-Schöller ha för öfrigt utgjort musiknöjena härstädes under sista veckorna i oktober.

Köpenhamn. Okt. 14—31. Operateatern Herold har fortfarande som gäst låtit höra sig å Kgl. teatern i »Carmen», »Bajadser», »Faust» och »Vinfandaka». Teatern har för öfrigt af pjäser med musik under denna tid gifvit »Elverhöj», »Der var en gang...», vaudevillen »Aprilnarrerne» samt baletterna »Sylfiden» och »Napoli». Flere andra teatrar här ha samma tid haft att bjuda på musikpjäser, så Dagmar-teatern »Flickan från Arles» med Bizets musik, Casino »Den smukke parfymhandlerske», Nørrebro-teatern »Corneilles klockor» och Fredriksbergsteatern fortfarande »Madame Sherry». De flesta af dessa teatrar gifva om söndagarne två föreställningar, en från kl. 4 och en från kl. 8 e. m.

Talrika konserter ha förekommit under senare hälften af oktober. D. 20 gafs en sådan af den norska pianisten frk. Dagmar Walle-Hansen (bosatt i Wien). Hennes program upptog Bach-Liszt: Orgelpreludium och fuga, Beethoven: Sonat op. 27 N:o 2, Chopin: Sonat op. 35, Polonaise op. 71 N:o 2 m. m., och saker af Brahms, Gluck-Sgambati, Paderewski och Leschetitzky. D. 23 gafs en sångafteon af Margarethe Pfefferkorn; d. 24 o. 28 konserterade för fullt hus lady Hallé och pianovirtuosen E. v. Dohnanyi i Konsertpaläets stora sal till de moderata prisen 3, 2 och 1 kron. För utsåldt hus gaf också den finska sångerskan Ida Ekman konsert d. 27. Vidare konserterade hrr Hartmann-Consolo här d. 25, och d. 26 och 30 Prager-stråkkvartetten. — Om »klavermusikens oprindelse og udvikling» kommer prof. Anton Hartvigsen att under säsongen hålla 6 föreläsningar.

Från andra land.

Paris. Årets spelplan för Opéra Comique upptager följande verk: »Werther», »Griseldis», »Manon» (Massenet); »Carmen», »Mireille», »Traviata», »Barberaren», »Bohème», »Louise»; »Le roi d'Ys», »Lakmé», »Svarta dominon», »Alphyddan».

London. Höstsåsongen på Coventgardenteatern har börjat med uppfö-

rande af Puccinis »Bohème». Mugnoni är dirigent och till de förnämsta sångförmågorna höra Melba, De Marchi och Sanmarco. Hufvudkrafterna bilda San Carlo-sällskapet jemte Royal operasyndikatet. Repertoaren upptager Catalanis »Loreley», Giordanos »Siberia», Ponchiellis »La Gioconda», Boitos »Mefistofele» och fyra verk af Puccini.

Dödsfall.

Galli-Marié, berömd operasångerska, f. i Paris 1840, afled under sept. i sin villa i Vence vid Nizza. Hon har särskildt gjort sig bekant såsom kreerande titelrollerna i »Mignon» (1866) och »Carmen» (1875) på opéra Comique i Paris. Hon var elev af sin far, tenorsångaren Marié, debuterade först (1861) som Leonora i »La favorite» och sedan i Paris (1867) som Zerlina i »La servante Maitresse». Hon lemnade Opéra Comique 1872 men återvände dit, efter en turné i provinserna och Belgien, 1875 och uppträdde slutligen efter en ny turné, som sträckte sig äfven till Italien, 1884 och 1885, då hon för alltid lemnade scenen. Mme Galli-Marié var utrustad med en präktig mezzosopran och hennes lifliga natur och smidiga gestalt samt fördelaktiga utseende gjorde henne till en utmärkt operaartist, hvars Carmen särskildt beskrifves som idealisk. Längre lidande af en hjärtåkomma dog hon hastigt i armarna på sin man, mr Delaur. Enligt sin önskan blef hon begrafven i Cannes nära den graf, som gömmer stoftet af Prosper Mérimées, hvars novell »Carmen» ligger till grund för Bizets mästerverk.

Hvarjehanda.

Största namnet. A till P: »Hvilket anser du för det största namnet i musikhistorien — Bach, Haydn, Mozart eller Beethoven? —

B: »Naturligtvis Beethoven, ty Beethoven är nio bokstäver långt, Mozart sex, Haydn fem och Bach bara fyra.»

Hon började. Fröken Emelie sitter och sjunger vid pianot men vänder sig förargad om till sin bror, utropande: »Albert, tysta på din hund! Jag kan ju omöjligen sjunga, då han tjuter.»

Albert:
»Åh, du har ingenting att lära Cav. o. För öfrigt var det du som börja!»

Regissören (till en indisponerad sångerska): »Ni sjunger ju ganska falskt i dag. Märker Ni inte missnöjet hos publiken?» — Sångerskan: »Jag ber så mycket; nog sjunger jag rent, men publiken hör falskt.»

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 25:te årgången. — För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1905 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.** Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å posten.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tölningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS. Porträtter med biografier i N:o 1: Adolf Lindgren. — Fr. Wult von Steijern. — Georges Beer; N:o 2: Wilh. Kienzl. — Mischa Elman; N:o 3: Ellen Beck — Agga Fritsche; N:o 4: Christian Sinding; N:o 5: Märta Ohlson. — Valborg Svärdström (som Jolantha); N:o 6: Hugo Alfvén, — Lola Artôt de Padilla; N:o 7: Manuel Garcia. — Joseph Czapek; N:o 8: H. C. Andersen. — Helge Nissen; — N:o 9: Bruno Aspelin; — N:o 10: Henry Wood — Clara Hultgren; — N:o 11: Josef Dente; — N:o 12: Gustave Thalberg; — N:o 13: Francesco Tamagno; — N:o 14: Sigrd Arnoldson; — N:o 15: Art. Hartmann — E. Consolo.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

OBS. OBS.

Musik-lärare

och

-lärarinnor

kunna annonsera billigt i

SVENSK MUSIKTIDNING.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar alltid erhållit högsta priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles 21 första pris

Festmarsch

för piano af
Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godköpsupplaga å

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å 50 öre.

Svensk Musiktidnings Expedition.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande

inbjuder härmed Svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan accompagnement, förbehållande sig sällskapet ägande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Vid bedömandet af de insända kompositionerna tages hänsyn till sängbar melodi och lättflytande stämföring samt kompositionernas lämplighet för vanligt röstomfång.

Täflingsprisen äro tre, nämligen:

1 Första pris å 1,000 kronor,

1 Andra pris å 200 kronor samt

1 Tredje pris å 100 kronor

och äger Styrelsen, på prisnämndens förslag, rätt att, om första eller andra prisen ej komma till utdelning, utdela flera tredje pris.

Icke prisbelönad men lämplig komposition, kan efter öfverenskommelse inköpas till kvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herrar Förste Hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, Kompositörerna Hugo Alfvén och Wilh. Stenhammar.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år insändas till Carl Johnns Musikhandel, Järntorget N:r 78, Stockholm 2; och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, där af afskrift skall finnas å ett medföljande försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständiga adress.

Rätt förbehålles att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln.

Stockholm i Juni 1905.

(S. T. A. 159 162)

Styrelsen.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malm sjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malm sjö, Steinweg Nachf. m. fl — Orglar: från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
3 Malm skilnadsgatan 13, Stockholm.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnes till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagares gata N:o 22—24.

INNEHÅLL:

Tor Aulin (med porträtt). — Musiken i Wagners »Siegfried». — Bizet och hans »Carmen». Ett trettioårsminne. — Musikbref från Göteborg af H—t. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.